

Univerzita
Pardubice
Fakulta
filozofická

Katedra: religionistiky

Akademický rok: 2013/2014

Posudek oponenta k bakalářské práci

Jméno autora: Milan Mazáč

Název tématu: Současná etapa křesťansko-islámských vztahů, s přihlédnutím k historickým kontextům

Klíčový problém bakalářské práce Milana Mazáče věnované historickým kořenům a současnému stavu křesťansko-muslimských vztahů spočíval patrně v rozhodování, která témata do textu zařadit a která nikoliv.

V úvodní části práce měl autor podle Zadání přehledně popsat „historický původ obou náboženských skupin a jejich společné rysy jakožto abrahámovských náboženství, která na sebe navazují v linii judaismus – křesťanství – islám“. O takto ucelený pohled na historické kořeny uvedených náboženství se nicméně ani nepokusil a místo něj předkládá jen rozvláčný výklad o reflexi postav Abrahama, Ježíše a Panny Marie v křesťanství a v islámu. Naproti tomu např. postava proroka Muhammada, v islámu jistě klíčová, je „rozebírána“ jen v pozn. 73 na s. 24.

Lépe obhájitelná je snad volba témat v následující části zaměřené na dějiny vztahů mezi křesťany a muslimy, byť se zde objevuje i nemálo pasáží s těmito vztahy bezprostředně nesouvisejících a někdy pokulhává i logika uspořádání textu. Tak např. první zmínka o reconquistě se vyskytuje na s. 43, zatímco už na s. 42 je řeč o dobytí Toleda v rámci reconquisty. A v souvislosti s aspekty křesťansko-muslimských vztahů spojenými s českými či středoevropskými zeměmi se čtenář nejprve dozvídá o postojích Budovce a Komenského v 16.–17. století (s. 49–51) a teprve potom o Zikmundovi Lucemburském v době o dvě stě let dřívější (s. 52). Autorovo tápání ve vztahu k dějinám je zřejmé ze skutečnosti, že podkapitola o Budovcovi a Komenském nese název „Česká středověká (!) reflexe islámu“.

Ne zcela domyšlená je i struktura kapitoly, v níž se student věnuje současné etapě křesťansko-muslimských vztahů. V části věnované katolicismu je např. od začátku opakovaně odkazováno na „otevřený přístup II. vatikánského koncilu“ (s. 63), o jehož dokumentech však autor pojednává až v závěru (s. 78–80), po přiblížení postojů koncilních a pokoncilních papežů apod. Lze nicméně ocenit, že pisatel rozebírá jak dialogické, tak i konfrontační tendence v obou náboženstvích, takže celkový obraz problematiky může být označen za vyvážený.

Práce měla být podle Zadání uzavřena „náhledem do možné budoucnosti křesťanství a islámu

jakož i nastíněním možných vývojových směrů“. Závěrečná pátá kapitola však má jen necelé tři strany (což kontrastuje s délkou předcházejících částí) a ústí spíše jen v projev přání, aby se do budoucna v obou náboženstvích trvale projevovalo vědomí zodpovědnosti za svět.

Seznam použitých zdrojů je rozdělen jen na Bibliografii a webové stránky, tedy nikoliv na primární a sekundární literaturu. V Bibliografii se neobjevuje ani jeden cizojazyčný titul. Zařazení závěrečného slovníku v textu použitých arabských pojmů je sice vhodné, ale slovníček je až příliš stručný a značně nepřehledný (ne vždy uspořádaný podle abecedy apod.).

Celá práce je bohužel poznamenána množstvím neúnosně zjednodušujících nebo i jednoznačně chybných formulací. Tak například Pavlovo přijetí Ježíše nejde označovat za „konverzi ke křesťanství“ (s. 13, pozn. 14) – mj. proto, že křesťanství v dané době ještě neexistovalo. Časopis *The Muslim World*, jehož vznik byl spojen se snahami o křesťanskou misi v muslimském světě, lze stěží charakterizovat jako „islámský“ (s. 80). Podobně není možné řadit *Křesťanskou mezinárodní solidaritu* mezi organizace usilující o eliminaci islamofobie (s. 85, pozn. 439), když např. její český zpravodaj je ve skutečnosti výrazně islamofobní. Po druhé světové válce u nás neexistovala žádná „Benešova vláda“ (s. 103). Tvrzení, že „co se týče protestantských církví, jejich postoj k mezináboženskému dialogu a dialogu s islámem je vcelku vstřícný“ (s. 112), autor opomíjí konfrontovat s tím, co na s. 84 sám uvádí o islamofobních postojích objevujících se v evangelikálním křesťanství.

Dobytí Toleda v rámci reconquisty je mylně datováno rokem 1080 místo 1085 (s. 42) a zvolení Josepha Ratzingera 2. lednem 2005 místo 19. dubnem (s. 70). Zcela nepochopitelná je pozn. 237 na s. 51, která fenomén kalvinoturcismu časově zařazuje do 13. století (tj. do doby více než dvě stě let před Kalvínem).

V pořádku není ani jazyková stránka práce, ať už jde o věci typu nadbytečného psaní velkých písmen (např. ve slovech „Evropský“ a „Britský“ na s. 58–59) a chybného skloňování („Paleologuse“ na s. 94) anebo o šroubovaný styl, který místy takřka znemožňuje pochopení obsahu (viz odstavec o džihádu na s. 48).

Ne právě šťastná je i délka celého textu (u bakalářské práce stěží únosných 128 stran), a to především vzhledem k mnohmluvnosti řady pasáží a zařazování i témat snadno opominutelných.

Vzhledem k tomu, že k některým z výše uvedených nedostatků lze u práce na bakalářském stupni přistupovat s jistou shovívavostí a že student nepochybně proniknutí do dané problematiky a jejímu zpracování věnoval velké úsilí, by snad mohlo přicházet v úvahu hodnocení stupněm velmi dobře (tj. 2).

V Brně dne 9. května 2014

Mgr. Vít Machálek, Dr. Th.D.